

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING 2012

1. INNLEDNING

I samsvar med kontrollutvalgets reglement § 3 nr. 4 avgir kontrollutvalget årsmelding om sin virksomhet i 2012 til bystyret. Meldingen gir en oversikt over utvalgets medlemmer, ansvar, møter og viktige saker i perioden.

Meldingen er satt opp etter samme mønster som bystyrekomiteenes årsberetninger. Følgende faste punkter i bystyrekomiteenes årsberetninger er imidlertid ikke med i denne meldingen:

Tilsyn og kontroll: Kontrollutvalget er et tilsynsorgan, og nesten alle saker som behandles i kontrollutvalget er utøvelse av tilsyn.

Regnskap: Kontrollutvalgets budsjett og regnskap føres på kap. 109 og avlegges på samme måte som øvrige virksomheter på bystyresiden. Regnskap med tilhørende beretning behandles som egen sak i kontrollutvalget.

2. MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER

I 2012 har kontrollutvalget bestått av:

Medlemmer:

Frode Jacobsen (A), leder
Anne H. Rygg (H), nestleder
Karin Espeland (H)
Ivar Glomstein (H)
Khalid Mahmood (A)
Knut Frigaard (F)
Jan-Bendix Byhring (SV)
Anne Marstein (V)
Gudmund A. Dalsbø (R)
Haakon Brænden (KrF)
Jarle Fagerheim (MDG)

Varamedlemmer:

Brit Andreassen (H)
Else Marie Brodshaug (H)
Eivind Heløe (H)
Kari Kjenndalen (A)
Janne Svegården (A)
Brage Baklien (F)
Olav A. Røssaak (V)
Morten Elster (R)
Bente Groven Syversen (KrF)
Astrid Bjerke (SV)
Margrethe Valler (MDG)

Ved bystyrets vedtak 28.03.2012 ble Christian Fredrik Grorud valgt som nytt varamedlem for MDG.

3. ANSVARSOMRÅDE

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver er regulert i kommuneloven § 77 og i forskrift om kontrollutvalg fastsatt av Kommunaldepartementet 15.06.2004.

Bystyret vedtok reglement for kontrollutvalget i sitt møte 16.02.2005 sak 59.

Kontrollutvalget forestår på vegne av bystyret tilsyn med forvaltningen i kommunen og har ansvar for å påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon),
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon),
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll).

4. MØTER

I 2012 har utvalget hatt 11 møter og behandlet 134 saker.

Utvalgets møter skal etter kommuneloven § 77 nr. 8 holdes for lukkede dører med mindre utvalget bestemmer noe annet. I møtet 27.04.2006 vedtok kontrollutvalget at utvalgets møter som hovedregel skal være åpne.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trer i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på utvalgets hjemmeside:

www.bystyret.oslo.kommune/kontrollutvalget

5. SAKER

5.1 REGNSKAPER OG ÅRSBERETNINGER

5.1.1 Bykasseregnskapet

Kontrollutvalget vedtok i møte 02.05.2012 merknader til bystyret om bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2011. Utvalget viste bl.a. til at den planlagte, sterke gjeldsøkningen og det akkumulerte premieavviket som vil bety vesentlig mindre økonomisk handlingsrom i mange år framover. Utvalget pekte videre på at enkelte bydeler som har hatt problemer med store merforbruk, i 2011 så ut til å ha fått bedre budsjettstyring. Utvalget pekte igjen på brudd på gjeldende bestemmelser for anskaffelser selv om det var en viss forbedring sammenlignet med tidligere år.

5.1.2 Foretakenes regnskaper

Kontrollutvalget har behandlet 2011-regnskapene for følgende kommunale foretak:

- Omsorg Oslo KF
- Oslo Havn KF
- Tannhelsetjenesten Oslo KF
- Arbeidstrening Oslo KF
- Boligbygg Oslo KF
- Undervisningsbygg Oslo KF
- Omsorgsbygg Oslo KF

5.1.3 Skatteregnskapet

Kontrollutvalget har behandlet skatteregnskapet for 2011.

5.2 FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL

Planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll med overordnede prioriteringer ble i samsvar med forskrift om kontrollutvalg vedtatt av bystyret 18.06.2008. Nye planer gjeldende fram til 2016 ble vedtatt av bystyret 13.06.2012. De enkelte undersøkelser planlegges i et nært samarbeid mellom kontrollutvalget og Kommunerevisjonen og i tillegg fattes det vedtak i bystyret/bystyrekomiteene om forvaltningsrevisjonsprosjekter. Kommunerevisjonen fremmer forslag til undersøkelser hvert halvår til kontrollutvalget.

Etter behandling i kontrollutvalget sendes forvaltningsrevisjonsrapportene enten til bystyret i plenum eller til den aktuelle bystyrekomite.

Kommunerevisjonens nummererte rapporter omhandler i all hovedsak forvaltningsrevisjon, men enkelte rapporter er oppsummeringer av undersøkelser som primært er gjennomført som ledd i regnskapsrevisjonen. Kontrollutvalget har i 2012 behandlet følgende rapporter:

Rapport	Tema	Kontrollutvalgets behandling
1/2012	Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter	Kontrollutvalget merket seg at undersøkelsene viste noe bedre resultat sammenlignet med tilsvarende undersøkelse for 2010 vedrørende etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, dersom anskaffelsene hos virksomheten med størst omfang av avvik ble holdt utenfor. Kontrollutvalget så alvorlig på at det store omfanget av avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser og at det fremdeles var et stort omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke ble dokumentert på tilfredsstillende måte og viste til at kontrollutvalget og Kommunerevisjonen har tatt opp denne svakheten i flere år. Saken ble sendt til bystyret.
2/2012	Bydelene som barnehagemyndighet – Bydel St. Hanshaugen	Kontrollutvalget konstaterte at det hadde vært svakheter i bydelenes ivaretagelse av ansvar som lokal barnehagemyndighet. Utvalget var opptatt av at bydelene som barnehagemyndighet sikret likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager og forutsatte at alle bydelene benyttet rapporten i

	og Bydel Nordstrand	videreutviklingsarbeid som lokal barnehagemyndighet. Kontrollutvalget merket seg at Fylkesmannen i Oslo og Akershus hadde gitt pålegg om retting blant annet når det gjaldt godkjenning av barnehager. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
3/2012	Styringsinformasjon i Utviklings- og kompetanse-etaten	Kontrollutvalget viste til rapportens konklusjoner om at Utviklings- og kompetanseetatens etatsledelse hadde mye styringsinformasjon om virksomheten, men i varierende grad skriftlig styringsinformasjon om kvalitet, produktivitet og effektivitet. Styringsinformasjonen var ikke i tilstrekkelig grad aggregert med fokus på utvikling over tid og årsaker til vesentlige avvik. Saken ble sendt finanskomiteen.
4/2012	Utleie av kommunal grunn - saksbehandling, kontroll og oppfølging	Kontrollutvalget merket seg at flere av de undersøkte forholdene ved de fem virksomhetenes rutiner og praksis var i tråd med krav og føringer. Samtidig var det en del mangler og forbedringspunkter knyttet til delegert myndighet, virksomhetenes rutinebeskrivelser, kvalitetssikring og dokumentasjon, og til virksomhetenes kontroll og oppfølging med bruken av kommunal grunn. Kontrollutvalget merker seg videre at bydelene opplevde manglende sanksjonsmuligheter ved ulovlig bruk av kommunens eiendom. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
5/2012	Anskaffelse, kontroll og oppfølging av tjenester til utviklingshemmede	Kontrollutvalget merket seg at begge bydelene hadde etablert rutiner for anskaffelser av tjenester til utviklingshemmede og for oppfølging av kontraktene som var inngått med de private leverandørene. Undersøkelsen viste svakheter ved kontroll og oppfølging av leverandørenes etterlevelse av kontrakt i begge bydelene. Kontrollutvalget merket seg diskusjonen rundt bruk av regelverket for offentlige anskaffelser på dette området og ba Kommunerevisjonen orientere utvalget når kommunens praktisering er nærmere avklart. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
6/2012	Planlegging av investeringsprosjekter i Vann- og avløpsetaten	Rapporten viste at de fire undersøkte investeringsprosjektene langt på vei var planlagt i tråd med kommunens føringer på området, men det var rom for forbedring på enkelte områder. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
7/2012	Ulike undersøkelser i regnskapsrevisjonen – samlerapport 2011	Kontrollutvalget tok rapporten til orientering.
8/2012	Skolens saksbehandling knyttet til spesialundervisning	Kontrollutvalget merket seg den store variasjon i saksbehandlingstid fra sakkyndig vurdering var datert til vedtak var fattet og individuell opplæringsplan (IOP) var datert ved de fire skolene. Undersøkelsen tydet imidlertid på at alle de fire skolene hadde et sterkt fokus på å ivareta elevenes faglige behov i løpet av saksbehandlingsprosessen. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.

9/2012	Intern kontroll i og rundt enkelte IT systemer – samlerapport 2011	Kontrollutvalget understreket viktigheten av at de respektive styringssystemene for informasjonssikkerhet fungerer og at ledelsen på alle nivå i kommunen prioriterer arbeidet med informasjonssikkerhet.
10/2012	Informasjonssikkerhet i Energigjenvinningsetaten	Kontrollutvalget så alvorlig på de vesentlige mangler og svakheter i etatens informasjonssikkerhet og påpekte at dette eksponerer virksomheten for betydelig risiko. Tilsvarende alvorlige funn ble i juni 2011 avdekket i en annen etat innen miljø- og samferdselssektoren, og utvalget så alvorlig på at en ny undersøkelse innen denne sektoren viste vesentlige mangler og svakheter i informasjonssikkerhet. Utvalget forutsatte at saken vies tilstrekkelig oppmerksomhet både i etaten og i byrådsavdelingen inntil svakheter er utbedret. Kontrollutvalget ba byråden for miljø og samferdsel rapportere status for etatens og byrådsavdelingens iverksetting av tiltak til Kommunerevisjonen per 31.08.2012 og per 31.12.2012. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
11/2012	Informasjon om tannhelsetjenester til mottakere av hjemmesykepleie	Rapporten viste at det forelå samarbeidsavtaler mellom tannhelsetjenesten og bydelene om å gi informasjon til mottakere av hjemmesykepleie om det offentlige tannhelsetjenestetilbudet, og at de to bydelene hadde rutiner for informasjonsarbeidet. Til tross for dette var det betydelige svakheter i informasjonen til brukerne. Brukere som skulle ha fått informasjon om tilbudet, hadde ikke fått det, og den informasjon som ble gitt, hadde vært mangelfull. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
12/2012	Etterlevelse av finansreglementet i Oslo kommune	Kontrollutvalget merket seg Kommunerevisjonens konklusjon om at den utøvende finansforvaltningen i Oslo kommune var tilfredsstillende på de punktene i finansreglementet som ble vurdert i revisjonen. Samtidig viste rapporten svakheter ved intern kontroll og rapportering. Saken ble sendt finanskomiteen.
13/2012	Forvaltning av IT-systemet Gerica i Oslo kommune og intern kontroll rundt inntektene fra praktisk bistand	Rapporten viste at det var etablert intern kontroll på området, men at det var risiko for at kritiske oppgaver ikke blir utført da oppgaver ikke var formelt delegert og fulgt opp. Det ble avdekket svakheter i prosessene for risikostyring, videreutvikling, driftskontinuitet og bruker- og tilgangsadministrasjon. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
14/2012	Sosialtjenestens oppfølging av rusmiddelavhengige ved behandlingsopphold	Kontrollutvalget merket seg at sosialtjenesten i Bydel Sagene og Bydel Østensjø i hovedsak fulgte opp de rusmiddelavhengige under behandlingsopphold. Utvalget merket seg også at mangelen på dokumentasjon som mer konkret anga brukernes behov og hyppigheten og innholdet i sosialtjenestens oppfølging under behandlingsoppholdet, gjorde det vanskelig å vurdere om oppfølgingen var tilfredsstillende. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
15/2012	Ledelsesforankring av	Kontrollutvalget merker seg at Sykehjemsetaten hadde prioritert felles overordnet tenkning og atferd på innkjøpsområdet med sikte på å forankre

	innkjøps-området i Sykehjems-etaten	kommunens konsernovergripende anskaffelsesstrategi i etatens ledergruppe. Kontrollutvalget merket seg mangler ved kartlegging av kompetanse og kompetanseplanlegging, analyse av anskaffelseskostnader, intern kontroll og styringsinformasjon på innkjøpsområdet. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
16/2012	Kontroll og oppfølging av kvalitet i kommunale institusjoner for rusmiddelavhengige	Rapporten viste at Rusmiddeletaten kontrollerte og fulgte opp institusjonene gjennom kvalitetsundersøkelser, ledermøter, oppfølgingsmøter i institusjonene og rapportering. Kontrollutvalget merket seg at daværende Rusmiddeletaten arbeidet med flere forbedringstiltak for å bedre resultatmålinger, datakvalitet og oppfølging av institusjonene høsten 2011. Kontrollutvalget merket seg videre at undersøkelsen viste at etaten hadde forbedringspotensial når det gjaldt skriftlige prosedyrer, risikovurderinger og planer for gjennomføring av kontroll og oppfølging av kvaliteten i kommunale institusjoner. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
17/2012	Rapportering av statistikk for pleie- og omsorgstjenester	Kontrollutvalget merket seg at Kommunerevisjonen mente organiseringen med felles database for de undersøkte rapporteringene var hensiktsmessig, og bidro til mer effektiv ressursbruk enn en løsning med flere datakilder. Rapporten viste at ingen variabler som inngikk i tertial- og årsstatistikk på pleie- og omsorgsområdet og i KOSTRA hadde identiske definisjoner. Kontrollutvalget er opptatt av effektiv rapportering, og rapportering bør foregå uten unødvendig ressursbruk og slik at brukerne får et oversiktlig og tydelig beslutningsunderlag. Utvalget forutsatte at byråden sørget for at definisjoner av variabler i tertial- og årsstatistikken i større grad ble identiske med definisjoner av tilsvarende variabler i KOSTRA, med mindre dette var umulig eller åpenbart uhensiktsmessig. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
18/2012	Ettervern – Barneverntiltak for ungdom etter fylte 18 år i Bydel Gamle Oslo og Bydel Stovner	Rapporten viste at de to barneverntjenestene i stor grad hadde ivarettatt planlegging og iverksetting av etterverntiltak på tilfredsstillende vis. Rapporten viste samtidig at det var enkelte mangler ved dokumentasjonen for enkelt-klienter, svakheter i saksbehandlingen og andre forbedringsmuligheter som implementering av egne rutiner. Utvalget mente at samtlige bydeler burde benytte rapporten i sitt eget videreutviklingsarbeid på området, og ba Kommunerevisjonen om å oversende rapporten til alle bydelene. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
19/2012	Registrering av elever i risikozonen for frafall – Bruken av koden "ELEV" i IT-systemet OTTO	Rapporten viste at det både var mangelfull registrering og mangelfull kvalitet i ungdomsskolenes registreringer under koden "ELEV" i OTTO. Det var også mangler ved kvalitetssikringen av registreringene. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
20/2012	Oppfølgingsundersøkelse	Rapporten viste at Sykehjemsetaten hadde fulgt opp og iverksatt de fleste varslede tiltakene etter rapport 18/2009. Kontrollutvalget forutsatte at

	etter rapport 18/2009 Sykehjemsetaten – status etter to års drift	Sykehjemsetaten fortsatt hadde fokus på at Kvalitetslosen brukes som tenkt på alle nivå i etaten, at den ble revider, oppdateres og videreutvikles løpende i tråd med behov. Kontrollutvalget forutsatte videre at Sykehjemsetaten fortsetter arbeidet med å heve de ansattes norskkompetanse til påkrevd nivå. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
21/2012	Tjenester til beboere i samlokaliserte boliger	Rapporten viste at Bydel Stovner besørget kartlegging av bistanndsbehovet i forbindelse med at brukere skulle flytte inn i samlokaliserte boliger. Videre tydet undersøkelsen på at både bruker og pårørende i den forbindelse ble involvert ved utformingen av tjenestetilbudet. Utvalget merket seg videre at undersøkelsen viste svakheter i Bydel Stovners rutiner og praksis knyttet til vedtak om praktisk bistand og opplæring og tidvis underbemanning og svakheter i selve tjenesteleveransen, noe som hadde ført til at praktisk bistand i en del tilfeller ikke var ytt i henhold til behov og vedtak. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
22/2012	Internkontroll i Kollektivtransportproduksjon AS med datterselskaper	Rapporten viste at både konsernstyret og den daglige ledelsen hadde iverksatt tiltak for å styrke konsernets internkontroll, særlig etter at mislighetene i Unibuss AS ble kjent i 2011. Det var imidlertid betydelige mangler ved konsernets internkontrollsystem blant annet på områder som var viktige for å forhindre feil og misligheter. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.

Kommunerevisjonens rapporter legges fortløpende ut på Kommunerevisjonens hjemmeside:

www.krv.oslo.kommune.no

Kommunerevisjonen gjennomfører rutinemessig oppfølging av tiltak som gjennomføres etter tidligere forvaltningsrevisjoner og i noen tilfelle også etter særskilt vedtak i kontrollutvalget og bystyret/bystyrekomiteene. Slike oppfølgingsundersøkelser inngår vanligvis ikke i rapportserien. I 2012 har kontrollutvalget behandlet 19 oppfølgingsundersøkelser og andre saker knyttet til oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjoner.

I tillegg til forvaltningsrevisjoner og tilhørende oppfølgingsundersøkelser behandler kontrollutvalget også mindre rapporter fra Kommunerevisjonen, herunder en oversikt over Oslo kommunes saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).

5.3 ØKONOMISKE UREGELMESSIGHETER OG MISLIGHETER

Kontrollutvalget behandler alle saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter som innberettes av Kommunerevisjonen etter revisjonsforskriften § 3, siste ledd. Nedenstående tabell viser antall saker om økonomiske misligheter (endelige innberetninger) som er behandlet av kontrollutvalget de siste årene:

2012	2011	2010	2009	2008	2007
10	8	6	6	8	14

Kommunerevisjonen utarbeider en årlig oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes finanskomiteen til orientering. Oversikten for 2012 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 29.01.2013 og oversendt finanskomiteen.

5.4 ANDRE SAKER

I samsvar med reglementet for frivillig registrering av økonomiske interesser har kontrollutvalget behandlet rapport fra Bystyrets sekretariat om registrering, vedlikehold og bruk av det frivillige økonomiregisteret.

Kontrollutvalget har behandlet Kommunerevisjonens og kontrollutvalgets regnskaper og beretninger for 2011 og budsjettforslag for 2013.

6. ARBEIDET I UTVALGET

Innkalling av byråder og administrative ledere

Etter kontrollutvalgets reglement kan byråder og andre i kommunen innkalles til utvalgets møter.

Ved behandling av bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2011 møtte finansbyråden med medarbeidere.

Byråden for miljø og samferdsel og beredskapssjefen orienterte nærmere om kommunens arbeid med ROS-analyser i utvalgets møte 20.11.2012.

Møter i bystyret

Lederen eller nestlederen møter i bystyret ved behandling av saker fra utvalget.

Restanseliste for saker til oppfølging

Det framlegges rutinemessig oversikt over kontrollutvalgets saker til oppfølging.

Pr. 31.12.2012 hadde kontrollutvalget 9 saker til oppfølging.

Oslo kommunes kontrollutvalg, 18.02.2013

Reidar Enger
sekretariatsleder